

Noorteparlamendi majanduskomisjon

Energeetika Eestis

Miks noored antud teemat käsitlevad?

Praegu vastuvõetavad energiapoliitilised otsused mõjutavad Eesti elukeskkonda aastakümneid. On oluline, et otsuste tegemisel kaasataks ka noori, kes nende otsuste tulemis tulevikus elavad. Eesti energiapoliitika fookus peab olema turvalise, konkurentsivõimelise ja jätkusuutliku energia tarbimisel. Jätkusuutlikkuse tagamine ning kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine on aspektid, millele energiapoliitika peab rajanema.

Tuumaenergia

Seistes silmitsi kasvava murega tarnekindluse ja kasvuhoonegaaside emissiooni suhtes on üks võimalike lahendusi tuumaenergia. Seoses põlevkivivarude piiratudusega on vaja vahetada kasutatavate energiaallikate tüüpi. Tuumaenergia tootmisel eraldub vähesel määral heitgaase ning samaaegselt pakub see ka tarnekindlust ning stabiilseid kulusid. Eesti vajab kindlat lähenemisviisi tuumaenergia ohutusele, julgeolekule ning jäätmekäitlusele. Väikeriigi puhul tuleb hoolikalt kaaluda tuumaenergia kasutuselevõtu erinevaid aspekte. Tuleb hinnata tuumaelektrijaama pikaajalisemat mõju Eesti majandusele ja keskkonnale. Tuumaelektrijaama finantseerimine ei tohi riigile kaasa tuua ebamõistlikke kulusid, mis oleks majandusele kahjulikud. Soovides kümne aasta pärast näha tuumaenergiajaama ehitamist reaalse võimalusena, tuleb eelnevalt rajada Baltimaade vaheline normidele vastav kõrgepingeühendus, kuna elektri tarbimine Eesti riigis on tuumajaama jaoks liiga väike.

Taastuenergia

Taastuvate energiaallikate kasutamine aitab vaieldamatult kaasa kliimamuutuste piiramisele. Taastuenergiat on oluline osa energiavarustuse kindluse tagamisel ja uute töökohtade loomisel. Täna moodustab taastuenergia kahjuks väikese osa tarbitavast energiast, kuna taastuenergia tootmise kulud on endiselt kõrgemad traditsiooniliste energiaallikate kuludest. Riik peab jätkama taastuenergiatootjate toetamist, et suurendada taastuva energia tarbimist. Eesti peab arendama tuuleparke, mis ei segaks loodust ja selle ökosüsteeme. Tuuleparkidest tuleneva pinge varieerumise taskakaalustamiseks peavad energiaallikad olema mitmekesised. Päikeseenergia kasutamist tuleb

suurendada ning selle mikrotootjaid toetada. Jätkata tuleb biomassi kastuamist ning arendada efektiivsemat metsavarude kasutamist.

Energia kokkuvõidmine

Energia kokkuvõid säästab planeeti ja on kuluefektiivne ka tarbijale. Riik peab panustama tarbijateadlikkuse tõstmisele. Vana tehnika asemel tuleb soodustada uute ja säästlikumate seadmete ostmist. Muuta kohustuslikuks liikumisanduriga lambid avalikes hoonetes ning toetada tuleb kohalikke omavalitsusi LED tänavavalgustite paigaldamisel.

Riik peab toetama hoonete soojustamist, et vähendada energiakadu. Tuleb soodustada nullenergia majade ehitust ja elektriautode kasutust. Riik peab propageerima teadliku ning energiasäästliku tarbimise positiivseid külgi. Riiklikes põhikooli ja gümnaasiumi õppekavades tuleb rohkem tähelepanu pöörata keskkonnasäästlikkusele ning energeetika aspektidele, mis mõjutavad meid igapäevaelus. Jalgrattaga liiklemise edendamiseks tuleb ehitada rohkem kergliiklusteid.

Energiasõltumatus

Energiasõltumatus ja -varustuskindlus on omavahel lahutamatult seotud. Eestil on piisava oma elektritootmise võimsus ja ka välisühendused häireteta elektritarbimise katmiseks. Eesti peab jätkama energiasõltumatus ja -varustuskindluse tagamiseks kütuste, kütusetarnijate ja -varustus-teede mitmekesistamist ning uute välisühenduste rajamist. Elektri tootmisel tuleks rõhk asetada puhastele ning taastuvatele energiaallikatele.

Eesti energeetika tulevik

Eestil kui Euroopa Liidu liikmesriigil tuleb ühiselt teiste liikmesriikidega tagada energiasõltumatus. Uued välisühendused erinevate riikidega ning tarnijate mitmekesisus aitavad tagada varustuskindluse ja energiasõltumatus.

Elektri tootmisel Eestis peab suuremat rõhku pöörama keskkonnasõbralikema energiaallikate kasutamisele. Praegusest suurem osakaal peab olema taastuvenegial ning energiaallikatel, mille tootmisel eraldub vähesel määral heitgaase. Riigi toel peab suurenema päikesepaneelide kasutatavate mikrotootjate arv. Tuumaenergia, taastuvate ja teiste energiaallikate kasutamisel tuleb leida tasakaal, mis läbi tootjate mitmekesisuse tagaks varustuskindluse ning energiasõltumatus. Inimeste teadlikkus energiasäästlikkusest ja teadlikust tarbimisest peab kasvama. Energiasäästlike eramute ja

tööstushoonete ehitus aitab kaotada ebavajalikud energiakaod. Kõik avalikus kasutuses olevad hooned peavad 2024. aastaks olema energiasäästliku hoone märgistusega.

Antud dokumendi näol on tegemist Noorteparlamendi 2014/2015 tegevusaasta delegatsiooni ettepanekutega eesti energeetika arendamiseks. Teemasoovitused andsid Riigikogu alatised komisjonid. Dokumendi põhimõtted võeti vastu 08.05.2015 Noorteparlamendi II istungil Riigikogus.

Noorteparlament on MTÜ Lastekaitse Liit ja Eesti Õpilasesinduste Liidu poolt ellu kutsutud projekt, mis on suunatud 13.-26. aastastele noortele. Projekti on rahaliselt toetanud Euroopa Komisjon. Publikatsiooni sisu peegeldab autori seisukohti ja Euroopa Komisjon ei ole vastutav sellesisalduva informatsiooni kasutamise eest. Euroopa Noortest ja Erasmus+ võimalustest saad lähemalt lugeda siit: euroopa.noored.ee

